

Bizonyos nehézségeket okozott továbbá azoknak az országoknak az esete, amelyek saját nyelvükön egészen másképpen nevezik magukat, mint közismert nevük a világban: Albania otthon "Shqipëria", India "Bharat", Algeria "Al-Dzsejairich" - és bár a cikk nem említi - ide számíthatjuk magunkat is, mert a Hungaria szó sok változata mellett mi Magyarországnak nevezzük országunkat.

Az ISO munkája nem fejeződött be az elkészült ISO 3166 szabvány Alpha 2 és Alpha 3 változatával, a bizottság tovább dolgozik egy számközből álló jelölési rendszeren, amely a gépi adattárolás és közlés számára alkalmasabb lesz.

/ISO Bulletin, 6.k. 3.sz. 1975.márc. p.1-2./

A Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ kézikönyvet adott ki "Sztandartü i rekomendacii v informacionnoj deiatelnosztii" /Szabványok és szabványajánlások az információs tevékenységben/ címmel.

A kézikönyv a KGST és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet /ISO/ azon szabványait és szabványajánlásait tartalmazza, amelyeket az információs munka különböző területein használnak.

Erdeklődésre számíthat az információs intézmények, tudományos és műszaki könyvtárak, kutatóintézetek, tervezőintézetek és más szervezetek munkatársai körében.

Megrendelhető: Gorkij Könyvesbolt, 1052 Budapest, V., Váci u.33.

Ára kb. 36 Ft. /Sztandartü i rekomendacii v informacionnoj deiatelnosztii. Szpravocsnik. Red.: L.I. Agejeva. Moszkva, 1975, MCNTI. p.268./ Index: NK 74/46 /315/

FORDÍTÁS

Szaknyelvi és szakfordítói tanácskozás Miskolcon

1975. május 29-31. között került lebonyolításra Miskolcon a Nyelv és szakismeret címmel megrendezett tudományos tanácskozás. A vendéglátó Nehézipari Egyetem ezen a területen már nemes hagyományokkal rendelkezik: idővel a szaknyelvi és szakfordítói képzés egyik bázisává válhat. Most külön köszönet is megilleti azért, mert a korábbi hasonló tanácskozások szakfordítási és idegen nyelvtanítási problémái mellett a magyar szaknyelvek helyzetének a megtárgyalását is programba iktatta.

A kifogástalan rendezés és lebonyolítás, mint a korábbi években is, GÁRDUS János idegennyelvi lektorátusvezető érdeme volt.

A konferencia fölött hét tudományos intézmény, illetve szervezet vállalt védnökséget, ezek közül a MNE Idegennyelvi Lektorátusa és a TIT BAZ megyei szervezete mellett igazán aktívnak csupán az MTA Szaknyelvi Munkabizottsága, valamint az ELTE Fordító- és Tolmácsképző Csoportja bizonyult.

Dr. Telegdi Zsigmond egyetemi tanár távolmaradása miatt a konferencia elnöki tisztét dr. VARGA József akadémikus, ny. műegyetemi professzor látta el, nagy hozzáértéssel és tapintattal. Tegyük hozzá, hogy teljesen illetékesen, hiszen VARGA professzor az MTA Szaknyelvi Munkabizottságának az elnöke.

Május 29-én, csütörtökön délelőtt, a megnyitó ülésen viszonylag csak kevesen vettek részt. Ekkor hangzott el az Egyetem tudományos rektorhelyettesének üdvözlő beszéde, majd a három plenáris előadás. Négy miskolci szakember közös tanulmányát TERPLÁN Zénó miskolci professzor, mint társszerző ismertette a hallgatósággal. VARGA akadémikus a szakemberek felelősségéről beszélt tudományterületük nyelvi művelésében. TARNÓCZI Lóránt fordító a magyar szaknyelvek használatáról értekezett. Az ebédszünet után a külföldi meghívott vendégek előadásaira került sor.

Másnap, 30-án reggel, a szekciósülésekre érkezett meg a résztvevők zöme, összesen mintegy 100-120 fő. A konferencia délelőtt és délután három szekcióban folytatta munkáját: I. Lingvisztika és terminológia; II. Szakfordítás és szaktolmácsolás; III. Tanterv, tananyagelmélet, szaktanfolyam, metodika, szervezés.

Mindhárom szekcióban érdekes előadások hangzottak el és élénk vita bontakozott ki. Leghevesebb volt talán a vita az I. szekcióban, bizonyítva, hogy mennyire nem egységes még ma nálunk a szaknyelvek helyzetének az értékelése, a művelésükkel kapcsolatos azonnali és távlati föladatak megítélése.

30-án, szombaton délelőtt három kerekasztal-beszélgetésre került sor, "kerek asztal" nélkül, vagyis tantermekben. A lényeg, a szabad véleménycsere azonban korlátlanul érvényesült. A viták a következő három, előre kijelölt témakör köré csoportosultak:

- I. Szaknyelvkutatásunk helyzete és föladatai;
- II. A fordító- és tolmácsképzés föladatai a népgazdasági igények tükrében;
- III. Korszerű tankönyv- és segédkönyvtípusok a szakszövegoktatás szolgálatában.

A tanácskozás határozatait, illetve javaslatait egy szűkebb körű szerkesztő bizottság foglalja majd össze és terjeszti az illetékes fórumok elé.

A 31-i déli záróünnepségen VARGA akadémikus méltatta a tanácskozás eredményeit, majd a szekcióülések elnökei számoltak be röviden a szekcióikban végzett munkáról, az azokban megfogalmazott határozatokról és javaslatokról. Végezetül a Kohómérnöki Kar dékánhelyettese köszönte meg a rendezők és a résztvevők ügybuzgalmát, s két év múlva hasonló tanácskozásra hívott Miskolcra minden érdekeltet.

Az érdeklődést, az elhangzott előadások, hozzászólások és viták színvonalát tekintve a miskolci tanácskozás sikeresnek mondható. Részen el is érte a célját, mert ráirányította a figyelmet a magyar szaknyelvek műveletlen, elhanyagolt állapotára. Hiányosság volt azonban, hogy BAZ megye hatalmas iparvidékének az üzemei nem küldték el érdekelt szakembereiket a tanácskozásra, ahol pedig legégetőbb problémáikat előadhatták volna, sőt azokra talán megoldást is találhattak volna, vagy legalábbis a megoldásra rávezető tanácsokat, javaslatokat kaphattak volna.

Megállapítható ezzel kapcsolatosan, hogy az effajta tanácskozásokon mindig majdnem ugyanaz az eléggé szűk és zárt kör vesz részt. E kör tagjai azután szenvedélyesen és következetesen meggyőzik egymást arról, amiről egyébként szinte valamennyien már régóta meg vannak győződve. A II. szekció egyik főlészóalója nyomatékkal mutatott rá arra, hogy évek óta szinte mindig ugyanazok a témák, ugyanabban a tálalásban kerülnek terítékre. Összegezésből vagy új eredményekből adódó előrehaladás alig mutatkozik.

Természetesen mindenki szemében nyilvánvaló, hogy a tudományos nézetek tisztázása és egyeztetése igen fontos. De az adott esetben ugyanilyen fontosságú a magyar szaknyelvek művelése, megújítása. Ilyen átfogó cél csakis a gyakorlat szakembereinek sokkalta nagyobb létszámú bevonása, s ugyanakkor sokkalta átfogóbb publicitás /sajtó, rádió, televízió stb./ mellett érhető el.

Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert nem csak az MNE hívott két év múlva hasonló tanácskozásra. A Veszprémi Vegyipari Egyetem jelen volt képviselője már 1976-ban kíván hasonló jellegű kongresszust összehívni, s a BME sem tétlen. Valószínű, hogy a budapesti Műegyetem-rakpart illetékesei is rövidesen hasonló döntésre jutnak. A magyar szaknyelvek ügye tehát lassan a tudományos és társadalmi érdeklődés előterébe kerül, de a szaknyelvek eredményes művelése érdekében elengedhetetlenül fontos a gyakorlat és az elmélet embereinek egy asztalhoz ültetése.

A Nyelv és szakismeret című miskolci konferencia anyagát az MNE Központi Könyvtára sokszorosításban közzé fogja tenni. Az érdeklődők forduljanak tehát igényeikkel a könyvtár igazgatójához, 3515 Miskolc-Egyetemváros címen.

Tarnóczy Lóránt